Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Viorica Dodon

Dosarul nr. 2r-1786/24
(2-24017301-02-25r-07062024)

D E C I Z I E

25 iulie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Andrei Cașcaval și Dorin Dulghieru

examinând fără participarea părților, recursul declarat de către executorul judecătoresc Stoian Grigore,

în cauza civilă la demersul înaintat de către executorul judecătoresc Stoian Grigore cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara debitorului Railean Vasile,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 mai 2024, prin care s-a respins demersul înaintat de către executorul judecătoresc Stoian Grigore cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara debitorului Railean Vasile, -

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

1. La 12 februarie 2024 executorul judecătoresc Grigore Stoian a depus demersul cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara debitorului Railean Vasile.
2. În motivarea demersului a indicat că în procedura de executare forțată se află documentul executoriu nr. 2-466/17 din 16.11.2017, emis de Judecătoria Bălți (sediul *****) privind încasarea de la Railean Vasile în beneficiul Î.C.S. „VICMOBILE” S.R.L. datoria în sumă totală de 18445,26 lei. Întru executarea hotărârii menţionate au fost întreprinse măsuri de asigurare a executării şi acţiuni de executare în conformitate cu prevederile art. art. 62, 63 ale Codului de executare, însă pînă la moment datoria nu a fost stinsă. În adresa debitorului au fost expediate un șir de scrisori prin care a fost somat în repetate rânduri de a se prezenta la birou în vederea onorării obligațiilor asumate.
3. A mai indicat că odată cu înaintarea documentului executoriu spre executare silită, au fost întreprinse un șir de acțiuni în vederea executării documentului executoriu. Pe toată perioada procedurii de executare debitorul intenționat a tergiversat executarea hotărârii de judecată.
4. La fel, executorul judecătoresc Stoian Grigore a menționat că din data emiterii hotărîrii de judecată s-au scurs mai bine de 6 ani, timp suficient pentru a-şi achita datoria pe care şi-a asumt-o, însă Railean Vasile încă nu a achitat datoria stabilita prin hotărîrea de judecată şi nici nu s-a prezentat încă niciodată la biroul executorului judecătoresc şi nici măcar nu şi-a dat interesul faţă de procedura de executare.

5. Având în vedere faptul, că debitorul se eschivează de la executarea hotărîrii de judecată, în opinia executorului judecătoresc este necesară aplicarea interdicției de părăsirea a hotarelor țării în vederea întreprinderii măsurilor de executare silită. Suma debitorială este considerabilă și pînă la momentul de față nu este achitată, iar debitorul ignoră în continuare cerințele legale de a se prezenta, această situație face imposibilă executarea hotărîrii judecătorești, ținând cont că aceasta a fost informată despre acțiunile întreprinse, fapt confirmat prin anexele prezentate la demers, motivul necesității prezentării acestuia la biroul executorului judecătoresc îl servește necesitatea întocmirii actelor de executare silită în prezența debitorului, or, legea prevede expres că la întreprinderea acțiunilor de executare silită prezența debitorului este obligatorie. Restricțiile impuse drepturilor debitorului la libera circulație, drepturi garantate de Constituție și de CEDO, urmăresc un scop legitim, au la bază temei legal, sunt de interes public, evident necesare într-o societate democratică și proporționale cu scopul urmărit.
6. Executorul judecătoresc Stoian Grigore a solicitat admiterea demersului privind aplicarea interdicției de părăsire a hotarelor țării pe un termen de 6 luni în privința debitorului Railean Vasile.
7. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 mai 2024, a fost respins demersul executorului judecătoresc Grigore Stoian privind aplicarea interdicției de a părăsi teritoriul Republicii Moldova în privința debitorului Railean Vasile.
8. Pentru a dispune astfel, judecătorul a reținut că măsurile de executare silită întreprinse în cadrul procedurii de executare nu pot fi luate în consideraţie, deoarece în conformitate cu art. 30 Cod de executare, executorul judecătoresc poate întreprinde acţiuni de executare silită doar în circumscripţia camerei teritoriale a executorilor judecătoreşti în a cărui birou îşi are sediul. La caz, domiciliu debitorului se atribuie circumscripţiei Camerei teritoriale a executorilor judecătoreşti Nord şi nu la cea de Centru, unde executorul judecătoresc Grigore Stoian are dreptul să întreprindă măsuri de executare silită.

Solicitarea recurentului:

9. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 31 mai 2024, executorul judecătoresc Stoian Grigore (prin intermediului poștei terestre) a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 mai 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și soluționarea prin decizie a problemei respective în sensul aplicării interdicției de a părăsi țara debitorului Railean Vasile.

Argumentele părților:

10. În motivarea recursului executorul judecătoresc Stoian Grigore a reiterat circumstanțele de fapt expuse în demersul cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni față de debitorul Railean Vasile.
11. Suplimentar a invocat că debitorul are viză de domiciliu în or. *****, str. ***** ***** însă în cererea depusă de către debitor în cadrul biroului executorului judecătoresc în anul 2021 și în Raportul eliberat de către Inspectoratul de Politie *****, a doua adresă de domiciliu a debitorului este: mun. Chişinău, s. *****, str. *****. Respectiv circumscripţia camerei teritoriale nu a fost încălcată. Din discuțiile telefonice cu soția acestuia s-a stabilit că debitorul nu mai locuieşte la adresa cunoscută, fiind în proces de divorț.

12. De asemenea, a remarcat că a constatat faptul că debitorul nu mai locuiește în orașul *****, acesta avînd doar viza de domiciliu și nu a fost văzut de mult timp în oraș, posibil locuiește în mun. Chișinău.

Termenul de declarare a recursului:

13. În conformitate cu art. 423 alin.(1) Cod de procedură civilă *,,încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărîre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol".*
14. Potrivit art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă *,,Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii".*
15. Conform art. 425 Cod de procedură civilă *,,termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii".*
16. Colegiul reține că din lucrările dosarului urmează că la 24 mai 2024 a fost comunicată încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 mai 2024, executorului judecătoresc Stoian Grigore.
17. Corespunzător, Colegiul conchide că recursul declarat de către executorul judecătoresc Stoian Grigore la 31 mai 2024 (prin intermediul poștei terestre) a fost depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

18. Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de fond, reieșind din considerentele ce succed.
19. Conform art. 424 alin. (l) Cod de procedură civilă *,,Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii".*
20. În condițiile art. 426 alin. alin. (2) şi (3) din Codul de procedura civilă „ *recursul se depune la instanţa a cărei încheiere se atacă. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor".*
21. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă „ *instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea."*
22. Din materialele cauzei s-a constatat că prin încheierea executorului judecătoresc Stoian Grigore nr. 176-2086/2018 din 2 februarie 2018, a fost intentată procedura de executare a documentului executoriu nr. 2-466/17 din 16 noiembrie 2017 emis de Judecătoria Bălți (sediul *****) cu privire la încasarea de la Railean Vasile în beneficiul Î.C.S. „VICMOBILE" S.R.L. datoria în sumă totală de 18445,26 lei.
23. De asemenea, din suportul probatoriu urmează că, domiciliul înregistrat și cunoscut a debitorului Railean Vasile este or. *****, str. *****

24. Verificând legalitatea și temeinicia încheierii primei instanțe, prin prisma motivelor invocate de recurent și a materialelor cauzei, Colegiul conchide că soluția oferită de prima instanță este corectă.
25. Colegiul civil reține că, instanța de fond a respins demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara în privința debitorului Railean Vasile din motiv că executarea titlului executoriu susmenționat nu ține de competența executorului judecătoresc Stoian Grigore.
26. În baza art. 38 alin. (1) Codul civil *"domiciliul persoanei fizice este locul unde aceasta îşi are reşedinţa obişnuită. Se consideră că persoana îşi păstrează domiciliul atît timp cît nu şi-a stabilit un altul"*.
27. Același articol stabilește la alin. (2) - (6) că *"reședința obișnuită demonstrează o legătură apropiată și stabilă a persoanei fizice cu locul vizat. La determinarea reşedinţei obişnuite se iau în considerare toate elementele de fapt relevante, în special durata şi regularitatea prezenţei persoanei în locul vizat, precum şi condiţiile şi motivele acestei prezenţe. Reşedinţa temporară a persoanei fizice este locul unde îşi are locuinţa temporară sau secundară. Stabilirea sau schimbarea domiciliului nu operează decât atunci când cel care ocupă sau se mută într-un anumit loc a făcut-o cu intenţia de a avea acolo reşedinţa obişnuită. Dovada intenţiei rezultă din declaraţiile persoanei făcute la autorităţile competente să opereze stabilirea sau schimbarea domiciliului, iar în lipsa acestor declaraţii, din orice alte împrejurări de fapt. Persoana al cărei domiciliu nu poate fi stabilit cu certitudine se consideră domiciliată la locul reşedinţei sale temporare. În lipsă de reşedinţă temporară, persoana este considerată că domiciliază la locul ultimului domiciliu, iar dacă acesta nu se cunoaşte, la locul unde acea persoană se găseşte"*.
28. Potrivit art. 39 Cod civil *"până la proba contrară, domiciliul sau reşedinţa temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la locul menţionat ca atare în buletinul de identitate sau, după caz, în alt act de identitate prevăzut de lege. În lipsa acestor menţiuni ori atunci când acestea nu corespund realităţii, stabilirea sau schimbarea domiciliului ori a reşedinţei temporare nu va putea fi opusă altor persoane, cu excepţia situaţiilor când domiciliul sau reşedinţa temporară a fost cunoscută prin alte mijloace de cel căruia i se opune"*.
29. Conform art. 30 Cod de executare *,,executorul judecătoresc poate întreprinde acţiuni de executare silită doar în circumscripţia camerei teritoriale a executorilor judecătoreşti în care biroul său îşi are sediul. Prin derogare de la alin.(1): a) în cazul executării măsurilor de asigurare a acţiunii sau al executării prin urmărirea mijloacelor de transport, a mijloacelor băneşti de pe conturile debitorului, a valorilor mobiliare sau a participaţiunii debitorului la capitalul social, competența teritorială a executorului judecătoresc se extinde pe întreg teritoriul ţării; b) în cazul executării documentelor executorii prin urmărirea salariului sau unui alt venit al debitorului, competent în executare este executorul judecătoresc în a cărui circumscripție teritorială, stabilită de camera teritorială a executorilor judecătoreşti, se află sediul instituției (organizaţiei) de la care debitorul primește venituri. Documentele executorii privind încasarea plăţilor periodice şi documentele executorii indicate la art.15 alin.(2) din prezentul cod, cu excepţia celor de la lit.c), se prezintă spre executare executorului judecătoresc în a cărui competență teritorială, stabilită de camera teritorială a executorilor judecătoreşti, se*

află domiciliul sau sediul debitorului ori instituţia penitenciară în care îşi ispăşeşte pedeapsa debitorul. Documentele executorii indicate la art.15 alin.(2) lit.c) din prezentul cod se remit din oficiu de către instanța de judecată spre executare executorului judecătoresc indicat de creditor în cererea de eliberare a titlului executoriu".

30. În temeiul art. 60 alin.(2) Cod de executare "*creditorul este liber să depună documentul executoriu la orice executor judecătoresc, ținând cont de prevederile art. 30 din prezentul cod",* iar conform art. 61 lit. a) Cod de executare "*executorul judecătoresc refuza intentarea procedurii de executare dacă documentul nu este de competenţa sa".*
31. Colegiul reține că potrivit regulii generale, derivate din principiul disponibilității, documentul executoriu va fi pus în executare de către creditor, care este liber să aleagă orice executor judecătoresc, ținând cont de prevederile art. 30 Cod de executare.
32. Codul de executare stabilește limitele competenței teritoriale a executorului judecătoresc, distingând 3 nivele de competență – competența generală/obișnuită, prevăzută de alin. (1) art. 30 Codul de executare, competența extinsă, care implică dreptul executorului judecătoresc de a acționa pe întreg teritoriul țării în cazul executării măsurilor de asigurare a acțiunii sau al executării prin urmărirea mijloacelor de transport, a mijloacelor bănești de pe conturile debitorului, a valorilor mobiliare sau a participațiunii debitorului la capitalul social și cea îngustă, numită și imperativă pentru documentele executorii indicate în art. 15 alin. (2) Codul de executare.
33. Analizând conținutul alin. (1) al art. 30 Cod de executare, corelat cu alin. (2), în care expres este indicat drept normă derogatorie, rezultă că ar fi incorect ca competența teritorială a unui executor să fie stabilită prin norma derogatorie, fiind logic și corect ca executarea în privința unui debitor sa fie pornită anume în circumscripția Camerei teritoriale a executorilor judecătorești unde acesta își are domiciliul/reședința si/sau bunurile.
34. Aceeași concluzie o induce și sintagma "se extinde" din lit. a) alin. 2 al aceluiași articol – or, pentru a putea fi extinsă, competența trebuie de principiu să existe inițial, în condițiile de stabilire a acesteia prevăzute la alin. (1) art. 30 Cod de executare.
35. Astfel, extinderea competenței conform prevederilor lit. (a) alin. (2) art. 30 Cod de executare poate fi aplicată doar pentru un executor judecătoresc competent în condițiile alin. (1).
36. În cadrul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, executorii judecătorești se constituie în trei camere teritoriale a executorilor judecătorești (Nord, Centru, Sud), în conformitate cu circumscripțiile judecătoriilor stabilite de Consiliul UNEJ.
37. Colegiul civil reține că, din informația prezentată de executorul judecătoresc, confirmată prin înscrisurile anexate, reiese că debitorul Railean Vasile are viza de domiciliu în or. *****, str. ***** ***** adresă care se referă la Camera teritorială a executorilor judecătorești Nord și nu la cea de Centru, unde executorul Stoian Grigore are dreptul să întreprindă măsuri de executare silită.
38. Mai mult, Colegiul reține că din cererea de recurs, executorul a confirmat că debitorul nu locuiește la adresa cunoscută din mun. Chișinău, fiind în procedura de divorț, iar unica adresă cunoscută la moment fiind or. *****, str. ***** ***** unde își are viza de domiciliu. Totodată, executorul judecătoresc nu a prezentat careva probe în susținerea afirmațiilor cu privire la faptul că debitorul ar locui în mun. Chișinău.

39. În contextul circumstanțelor invocate supra, Colegiul judiciar consideră că, prima instanță întemeiat a respins demersul executorului judecătoresc cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara în privința debitorului Railean Vasile, deoarece acțiunile de executare au fost efectuate în afara domeniului teritorial de competență a executorului judecătoresc Stoian Grigore.
40. Or, legislația națională reglementează activitatea executorului judecătoresc prin prisma principiului competenței materiale raportate la teritoriu și potrivit regulii generale stabilite în articolul 30 alin.(1) din Codul de executare, executorul judecătoresc poate întreprinde acțiuni de executare silită doar în circumscripția camerei teritoriale a executorilor judecătorești în care biroul său își are sediul, cauza din speță neconstituind excepţii, iar intentarea procedurii de executare silită cu încălcarea deliberată a competenţei reprezintă o depășire a atribuțiilor, executorul judecătoresc acționând *ultra vires*.
41. În consecință, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO şi anume cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Comisia a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes", consideră necesar de a respinge şi alte argumente invocate în recurs, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată la caz a normelor de drept material sau procedural de către instanţe.
42. Prin urmare, Colegiul civil ajunge la concluzia că recursul urmează a fi respins ca fiind neîntemeiat, iar încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 mai 2024 va fi menținută ca fiind legală și fondată.
43. În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă , Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către executorul judecătoresc Stoian Grigore.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 mai 2024, emisă în cauza civilă la demersul înaintat de către executorul judecătoresc Stoian Grigore cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara în privința debitorului Railean Vasile.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecătorii Andrei Cașcaval

Dorin Dulghieru